

Verslagen

Verslag vroege vogelexcursie Breede Water door Hans op den Dries

Het was zaterdag 2 mei 2015. Voor 15 mensen was de wekker weer zeer vroeg afgestaan. Om 05.00 uur stonden we paraat op de parkeerplaats aan het Kreekpad.

Het weer was goed, er was nagenoeg geen wind, de zon scheen aan een half bewolkte hemel en de temperatuur lag tussen de 8° en 9° C.

Tijdens het eerste deel van de wandeling was het uitermate stil. Vreemd genoeg hoorden wij als eerste een brilduiker overvliegen. Het fluitende geluid dat door deze vogel met de vleugels tijdens het rondvliegen wordt geproduceerd, is zeer kenmerkend voor de brilduiker. Voor zover ik mij kan herinneren is dit de tweede keer dat wij tijdens deze excursie een brilduiker hebben waargenomen. Vermoedelijk zal deze vogel nog wel zijn weggetrokken, maar dat hebben wij niet afgewacht.

Gelukkig werd het concert na een klein kwartier langzaam door de roodborst opgestart. De één volgde de ander op. Al gauw namen meer vogelsoorten deel aan het orkest, zoals merel, zanglijster en winterkoning. Dit zijn wel zeer standaard bosvogels, die overigens in meerdere landschapstypes voorkomen. Het mooie van die vroege soorten is dat er even extra aandacht besteed kan worden aan de specifieke kenmerken van de zang. Een grote verrassing was dat er vrijwel direct ook een grote lijster zich in het orkest mengde. Persoonlijk vind ik de zang van deze vogel zeer bijzonder. Deze zang is niet heel gevarieerd, maar klinkt wel akelig zuiver. Daarnaast draagt deze melodieuze zang uiterst ver, wat met name komt doordat hij meestal in de toppen van de bomen zit. Toen we bij de eerste uitkijk bij de Vogelwei aankwamen, wist Theo Briggeman nog een mooi historisch verhaal te vertellen van een paartje meerkoeten dat daar op één jaar na (2014) veertig jaren achtereen gebroed heeft. Gelet op de leeftijd van de gemiddelde meerkoet (8-10 jaar) zou dat betekenen dat, als we van acht jaar uitgaan, deze soort het daar vijf generaties heeft volgehouden. Ook dit jaar heeft de meerkoet hier gebroed en heeft drie jongen gekregen. Helaas hebben twee jongen hun vijand van de natuur ontmoet en het niet overleefd.

Bijna als standaard hoorden we hier weer het blaffen van een reebok. Dat is voor veel mensen toch een onbekend geluid en daarmee dan ook verrassend.

Breede Water

Om de een of andere reden vind ik het prettig om de wandeling steeds weer rechts om het Breede Water heen te lopen. Vooral het uitzicht vanaf de hoogste uitkijk aan de zuidoostzijde van de plas geeft 's ochtends een fantastische sfeer weer. Het ontwaken van de natuur is dan al in volle gang. De aalscholvers vliegen druk heen en weer en veel eendensoorten vliegen hun rondje, terwijl veel zangvogels al van zich laten horen.

Vooraf op die plek kan de variatie aan zangvogels groot zijn. Naast een aantal van de hiervoor genoemde soorten en alle watervogels kun je hier ook zeer goed de geluiden van onder andere tjiftjaf, fitis, tuinfluiter en braamsluiper tot je door laten dringen. Met een aantal telescopen hebben we het gebied op en rondom de plas gescand. We hebben de deelnemers een aantal vogelsoorten van zeer dichtbij kunnen laten bewonderen en daarmee specifieke details kunnen duidelijk maken. Denk hierbij aan de witte vlekken op de dijen van de aalscholver, het gevarieerde kleed van de berg-, kuif- en tafeleend en de zwarte kont van de krakeend.

Aan de noordoostzijde van het gebied is er ook een hoge uitkijk. Vanaf deze plek kun je ook het gebied geweldig overzien. Het licht was inmiddels uitstekend. Ook vanaf hier zijn er een aantal vogelsoorten vrij gemakkelijk waar te nemen. Zo hebben we dit keer heerlijk kunnen genieten van een baltsende boompieper, die daarbij steeds weer als een parachutist naar beneden kwam. Vervolgens ging hij dan weer in een struikje zitten, waardoor we met z'n allen een hele studie hebben kunnen maken van deze wel zeer bijzondere pieper. Er was ook een luid zingende grasmus actief, die ook met lichte regelmaat aan het baltsen was. Het mooie van deze uitkijk is dat je vrij gemakkelijk met de telescoop diverse zangvogels redelijk goed kan observeren. Enigszins op afstand, maar luid en duidelijk, was een nachtegaal te horen. We hebben op een mobiel de diverse geluiden nog even laten horen en in de boekjes deze soorten ook nog eens gedetailleerd laten zien.

Een nachtegaal is een luid zingende zangvogel met fantastische uithalen en een grote variatie van heldere klanken. Ondanks deze luide zang, waarbij hij voor je gevoel goed te lokaliseren is, is het uitermate lastig hem te zien. Deels komt dat door zijn egaal bruinoranje kleur, maar natuurlijk ook omdat hij zich min of meer schuilt in het gebladerte. Je kunt eigenlijk wel zeggen, hoe dichterbij de struiken des te prettiger deze vogel zich daar thuis voelt. Soms laat hij zich boven in een struik zien, en dan kun je maar een ding doen: zolang mogelijk proberen te genieten.

We zijn verder gelopen via de noordzijde richting de natte duinvallei. Tegenwoordig kun je daar via een "muizenpaadje" de vlakte op. De mensen kunnen dan direct al heerlijk rondkijken zowel in de lucht als op het veld. Dit veld is rijk aan vele plantensoorten, maar op deze locatie heb je ook het meeste kans op het waarnemen van een roodborsttapuit. En ja hoor, het is gelukt. Er vloegen zelfs twee paartjes op deze vlakte. In de rand van dit gebied hoorden we zowaar nog een kleine karekiet en een rietgors zingen. Dit zijn zeker geen algemene soorten voor dit gebied, dus mochten we daar best trots op zijn.

Het werd tijd voor een lekkere bak koffie en ja, ja een echte stroopwafel! De hoge uitkijk aan de noordwestzijde (zee-duinzijde) is hiervoor een geschikte plek. Vanaf hier kun je mooi over de plas uitkijken. Je ziet en hoort dan allerlei vogels om je heen. Zoals de meeste watervogels en de zwartkop, tuinfluiter en braamsluiper. Deze laatste drie soorten zijn familie van elkaar en de zang van de eerste twee kan nog wel eens verwarring op leveren. Hier geldt dan ook "oefening baart kunst". De derde heeft een fraai mitrailleur geluidje, dat je, als je die eenmaal goed tot je door hebt kunnen laten dringen, niet gauw meer zal vergeten.

Helaas moesten we ook van deze relax plek vertrekken. We zijn verder gelopen naar de open vlakte. Het ruimtelijke karakter van dit gebied heeft iets bijzonders. Rust en stilte met een fantastisch uitzicht maken de beleving compleet. Hier hebben we nog enkele

vogels kunnen toevoegen aan de lijst zoals een jagende bruine kiekendief man, watersnip, graspieper, kneu en tapuit.

Vanaf dit prachtige punt hebben een paar mensen de groep moeten verlaten vanwege andere verplichtingen.

In het laatste gedeelte van de wandeling kwamen we nog langs een plek waar een zingende boomleeuwerik de aandacht trok. Net als de tapuit, roodborsttapuit en boompieper heeft ook deze vogel de laatste jaren na het kalen van het gebied een plaatsje veroverd. Het lijkt er op dat deze soorten zich steeds meer thuis gaan voelen in het unieke half open landschap.

Terwijl we van de vogels stonden te genieten, werden ook de planten even onder de loep genomen. Planten als glad parelzaad, kleine en grote valeriaan, gele ribes, gele lis, zuurbes (berberis vulgaris), watterranonkel, parnassia, grote keverorchis, diverse gras- en russoorten en natuurlijk teer guichelheil zijn maar een greep uit de soorten, die ik de plantkundigen onder de groep heb horen noemen. Elk jaar probeer ik mijzelf hier ook weer in te testen, maar het valt niet mee.

Zoals gebruikelijk hebben we als laatste de lage uitkijk aan de oostzijde bezocht. Natuurlijk hebben we, onder het genot van de laatste koffie en koeken, vanaf hier ook alle watervogels van het gebied bewonderd. Wat opviel was dat er geen enkele geoorde fuut kon worden gespot, maar wel waren er veel slobbeenden op de plas actief. Terwijl we de uitkijk verlieten hoorden we nog een koppeltje staartmezen en als klap op de vuurpijl vloog er over de parkeerplaats nog een wespendif over.

De bezoekers konden weer met een tevreden gevoel het gebied verlaten en terugkijken op een geslaagde wandeling.

Verslag winterroofvogeltelling Voorne-Putten 2015 door Hans op den Dries

In het weekend van 10 en 11 januari 2015 zijn voor de negentiende, achtereenvolgende keer, op het eiland Voorne-Putten, de winterroofvogels geteld. Ook nu hebben bijna alle leden van de vogelwerkgroep en enkele andere KNNV-leden deelgenomen aan deze activiteit.

Misschien kan wel gesproken worden van het slechtst denkbare weer tot nu toe in al die teljaren. Natuurlijk was enkele jaren geleden die dag met mist nog erger, het zicht was toen echt minimaal, maar op de zondag kreeg iedereen een perfecte herkansing. Ook dit jaar was de zaterdag het slechtst. De harde wind (tot kracht 8) ging in de middag gepaard met redelijk veel regen en op de zondag was de wind nog steeds aanwezig, maar liet de zon zich zowaar het grootste deel van de dag zien. De temperatuur lag daarentegen wel 5 graden lager, namelijk rond de 5° C.

De indruk bestond dan ook dat de roofvogels zich op de zondag iets beter lieten zien.

Ondanks alles kunnen we toch nog spreken van een redelijke telling. Het aantal buizerds lag aanzienlijk lager dan normaal en het aantal blauwe kiekendieven was lager dan ooit, sterker nog, één minder en de teller had op nul blijven steken.

Net als vorig winterseizoen heeft ook de afgelopen maanden een arendbuiserd het terrein achter de sluffer op de Maasvlakte onveilig gemaakt en tijdens zijn verblijf heeft deze rover vele muizen en konijnen gevangen. Of het hetzelfde exemplaar is als vorig jaar is niet met zekerheid te zeggen, maar het zou zo maar kunnen. Wat zou u doen als een rijke keuken op "acceptabele" afstand, onder "redelijke" temperaturen geboden wordt?